

Bartók fiatalkori önarcképe

Kling József | 2014-05-04 16:26:06

Címkék: [Gwendolyn Masin](#), [Bartók Béla](#), [Geyer Stefi](#)

Gwendolyn Masin / Fotó: Kotschy Gábor

Báj, gyermeki elfogulatlanság, művészi temperamentum, erőteljes muzikalitás és technikai bravúr. Ezekkel a szavakkal írták le anno [Geyer Stefi](#) (1888-1956) csodagyerek hegedűst, aki játékaival már tizenévesen elbűvölte Európát, Amerikát, na és Bartók Bélát, aki megfestette zenei portréját. A magyar származású Gwendolyn Masinre kvázi ugyanazok a jelzők illenek, mint a fiatal Geyer Stefire. Nemrég kétszer is fellépett Bartók *I. hegedűversenyével*, egyszer a Műpában (Teddy Abrams vezényletével és a MÁV Szimfonikusokkal), másodszer a szombathelyi Bartók Teremben.

A 26 éves Bartók 1906-ban látta először az akkor 18 éves csodahegedűst egy koncerten, később találkoztak, ám egy közös nyaralást leszámítva kapcsolatuk többnyire levelezésre korlátozódott. Bartók szabadszelleme világnézeti elképzeléseinek kifejtésével udvarolt leveleiben a konzervatív neveltetésű, hívő katolikus Stefinek, ami inkább megijesztette a lányt.

A szakítás után a komponista azzal vigasztalta magát, hogy megrajzolta a lány zenei portréját. A darab két tételes maradt, mert Bartók, saját bevallása szerint a közömbös, visszautasító Geyer Stefit csak „csúnya muzsikával” tudta volna ábrázolni.

Azért végül mégiscsak megírta a „csúnya muzsikát”, a 14 Bagatell című zongoraciklus 13. darabját. A *szeretők táncol* szintén a Geyer Stefi-akkordra („D-Fisz-A-Cisz, ez a maga leitmotívja”) épül, és állítólag maga a művész is úgy nyilatkozott róla, hogy „a szakításuk utáni reakciót jelzi”.

Amikor Gwendolyn Masin belibeggett a színpadra fekete ruhájában, mezítláb, a közönség sorain végighullámozott a meghökkenés hűvös szele. Úgy látszik, ez teljességgel közönségfüggő, mert [Kopatchinskaja mezítlábasságát](#) például nem kísérte ilyen megdöbbenés-cunami. Jelentése mindkét előadó esetében ugyanaz: a meztelen láb nem polgárpukkasztás, hanem a zenei gondolat gyökérzete. Az egész persze üres formalizmus volna csupán, ha a művész(k) játéka nem igazolná a természetességet.

Gwendolyn Masin vibratóval gazdagon fűszerezett játéka egy hegedűs barátom azt mondta: *musician animal*. „Nincs ebben semmi pejoratív, érzésből játszik” – tette hozzá. Tényleg nincs. Gwendolyn úgy állt a Műpa deszkáin, mint egy magányos zenélő fa. A természet hangja. Csak az a baj, hogy a fiatal karmester és a MÁV Szimfonikusok csupán díszlet volt körülötte, nem igazi erdő. Az együttes és a karmester képtelen volt követni a szólistát a természeti lét mélyebb rétegeibe.

Márpedig a szólista az első tételben a bartóki intimitást és szenvedélyes vallomást úgy szólaltatta meg, mintha minden hangját a természeti törvények diktálták volna.

Gwendolyn játéka hosszú utat tesz meg a megmásíthatatlan elfogadásának hangja megfogalmazásáig. Először szinte bizonytalan, mert még nem ismeri az érzést, és a hegedű első hangjai jól érzékeltették ezt a hezitálást. De mindez később a megváltoztathatatlan törvényszerűség deklarációjává válik, mintha a szerelem csak a visszautasított szerelemben nyerné el valódi jelentését. A zenei portré csalóka, mert nem annyira Geyer Stefit, sokkal inkább a fiatal Bartókot ábrázolja.

A második tétel virtuóz futamaiban van humor és játékoság, de végső soron a szerző saját érzései fölötti ironizálás a lényege, amit Gwendolyn rendkívül plasztikusan és összetetten ábrázolt.

A művész a [vele készített interjúnkban](#) hangsúlyozta, hogy Bartókot játszani számára egészen különleges érzés, szinte a rokonának érzi, hiszen a szülei annak az André Gertlernek az osztályában ismerkedtek meg egymással Belgiumban, aki 1925 és 1938 között háromszor lépett fel Bartók Bélával.

Nyerj jegyet a Zeneakadémiára!

Küldd el válasodat az alábbi kérdésre:

Melyik művében fejezte be Bartók Geyer Stefi portréját?

A válaszokat beküldők között 2 db páros jegyet sorsolunk ki a Zeneakadémián megrendezésre kerülő **Beethoven összes zongoraversenye II. - Várjon Dénes és a Concerto Budapest** előadására (2014.05.17 19:30).

A megfejtéseket 2014.05.12. 24:00 óráig várjuk a haraszi.barbara@origo.hu e-mailcímen. A tárgyba ezt írd: Figaro_ Várjon2.

A megfejtés mellett telefonos elérhetőséget is írj a levélbe. A kisorsolt játékosok e-mailes vagy telefonos értesítést kapnak. A jegyeket személyesen tudod átvenni a 1073 Budapest, Dob u. 76-78. címen.

A játékosok a játékban való részvétellel, azaz a megfejtés e-mailen való elküldésével elfogadják a lenti nyereményjáték szabályzatot.

A nyereményjáték szabályzatot [itt olvashatod](#).